

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Importanța României pentru Austro-Ungaria.

De Georg Fleșariu
major ces. și reg. în retragere.
(Fine.)

Vreau să vorbesc acum despre puterea armată a României. România, ca țară în cele financiare foarte bine situată, și-a ridicat înainte de toate armata la o înălțime uimitoare. Are de prezent cinci corpuri de armată, cu zece diviziuni: la olaltă 40 de regimente de infanterie, 9 batalioane de vânători, 21 regimente de cavalerie, 20 regimente din artileria de câmp, 2 regimente de artilerie pentru fortificațiuni, și 7 batalioane de trupe speciale.

Pentru cazul de războiu România are, după cum arată pregătirile sale de războiu, atâtea trupe instruite de rezervă și atâtea material de războiu pus la o parte, încât poate să intre în războiu cu o armată foarte mare. România are în trecut material de războiu și soldații necesari, bine instruiți, pentru formarea a zece regimente de artilerie de rezervă. Apoi afară de soldații activi și cei din rezervă, mai are România patru contingente de miliție, pentru apărarea internă a țării, cam 150.000 de combatanți. La olaltă fac deci trupele active și cele din rezervă ale României cel puțin 600.000 de soldați, cari în cas de războiu pot să fie trimiși pe câmpul de luptă.

România, cu o armată de 600.000 de soldați, foarte bine instruiți și disciplinați, înarmați și ajustați în modul cel mai modern, stăpâniți de o însuflețire isvorată din unitatea națională, din unitatea statului național, în care poporul, armata, dinastia, parlamentul și guvernul e de acelaș gând, din unitatea statului, care în cas de necesitate, prin manifestarea puterilor sale și prin gra-

ul armelor sale poate se provoace un vifor de însuflețire și de reînviere și la frații din statele vecine, ceea ce ridică și mai mult valoarea aliatului, — România deci, aceasta avangardă a civilizației europene în ost, poate se dee, și *va da*, în mod decisător direcție evenimentelor, cari pot să fie de o importanță istorică.

De exemplu, dacă în cazul unui războiu dintre Rusia și Austro-Ungaria, România e pe partea noastră cu armata ei, atunci conducerea armatei noastre ar putea să formeze din cele patru milioane de Români din Ungaria, deci din cercurile de recrutare ale celor 10 regimente românești de infanterie, un corp de armată cu cel puțin 200.000 soldați români. (Bulgaria, cu 4-5 milioane locuitori a pus acum sub arme 300.000 de soldați). Și atunci am avea impunătoarea putere armată de 600.000 Români din regat, plus 200.000 Români austro-ungari, la olaltă 800.000 soldați de aceeași națiune, cari toți ar lupta pe partea noastră, ceea ce ar avea o influență magică și asupra Românilor din Basarabia rusească.

În cas contrar, dacă România ar merge cu Rusia, ar avea aceasta, cu Românii din Basarabia împreună, 700.000 soldați români.

Lucrul este atât de însemnat, de o importanță atât de mare, și totodată atât de clar, încât nu mai incupe nici o îndoială, că pe lângă rivalitatea dintre Austro-Ungaria și Rusia, România și românimea are rolul cel mai însemnat, rolul prim în lupta decizătoare. Spunea doară nu de mult poetul român Octavian Goga, într'un însuflețit articol de ziar, scris în favorul monarhiei și al poporului, că siguranța cea mai mare a Austro-Ungariei spre ost se află astăzi în tornistarele soldaților români.

De aceea, *facă factorii competenți ai monarhiei noastre tot ce se poate pentru asigurarea și pe mai departe a camaraderiei aliatului prețios român.*

Existența și pe mai departe a alianței și conservarea puternicului zid dintre germanism și slavism, adică a românismului, — care numără 14 milioane, — formează totodată garanția prețioasă și pentru conservarea păcii europene. Și tocmai puterile cele mari, cari își dau totdeauna silința să conserveze pacea, iar pe micii turburători ai ei îi citează mereu la raport, când la Berlin, când la Londra, pentru a sta aci în fața areopagului european: ar trebui se dee o deosebită atențiune acestui zid românesc al păcii, pentru că el are o estindere de cam 250.000 kilometri pătrați, deci e cam așa de mare ca Italia, care are 286.000 kilometri pătrați. Zidul acesta nu ar trebui să fie lăsat, ca să fie săpat, slăbit și nimicit, nici la ost, de valurile rusești, și nici la vest, de valurile germane, ori maghiare. Căci zidul maghiar de până acuma, numit și icul dintre Slavii de nord și cei de sud, și-a pierdut valoarea politică și importanța avută. Tendința ivită deodată cu nașterea dualismului, de a se germaniza întreaga Austrie și de a se maghiariza întreaga Ungarie, chiar și cu jertfirea de bună voe a Germanilor din Ungaria, a dat faliment, și astfel icul acesta maghiar dintre Slavii de nord și cei de sud se reduce azi numai la teritoriul curat maghiar după limbă, care e cam de 50.000 kilometri pătrați, cam ca Sârbia, deci de cinci ori mai mic decât zidul românesc.

Tendința aceasta dualistică constituie de altcundă cea mai mare primejdie în prima linie pentru adevărata națiune maghiară. Căci politica de maghiarizare nu e politica adevăraților maghiari, ci politica aceea o poartă oligarhii tuturor națiunilor, ca mijloc de amăgire, pentru a scoate pentru ei foloase din ea, și are să se termine cu o catastrofă națională pentru maghiarime. Poporațiunea țării nu va fi, nu poate fi niciodată maghiarizată! Dintre o-

rașele maghiarizate, cele mai multe se află pe teritorii naționaliste și au să cadă iarăși în poala naționalităților, atunci când se va face democratizarea țării și se va introduce egala îndreptățire a popoarelor.

Adevărații Maghiari, folosiți pentru maghiarizarea orașelor și pentru colonisări, se vor perde pentru maghiarime, iar icul maghiar dintre slavism și germanism va deveni tot mai slab. El nu poate să numere decât patru milioane, pentru că ceilalți Maghiari trăesc resfirați, ca minorități, printre populațiunea slavă, germană, ori română a țării. *Adevăratul părete puternic de despărțire între Germani și Slavi îl formează astfel numai zidul românesc, — românimea cea puternică și plină de viață!*

Românii sunt iubitori de pace, toleranți și drepti, iar o politică de desnaționalizare Români nu au avut niciodată. Românii din Austro-Ungaria au trecut în programul lor politic *egala îndreptățire a tuturor națiunilor*. Și când toate popoarele monarhiei noastre vor avea în politica lor un asemenea punct de program, atunci, dar numai atunci, vor înceta certele naționale de acuma, iar monarhia va ajunge se fie aceea ce ar trebui să fie, dacă vrea să existe, anume: *un imperiu mare, puternic, plin de viață, cu drepturi egale și cu datorințe egale pentru toate popoarele sale*, cari apoi simțindu-se aici acasă, vor trăi în pace și mulțumite între olaltă și lângă olaltă, neconturbate unele de altele în dezvoltarea lor națională și culturală. Un astfel de imperiu, cu națiuni libere, mulțumite cu soarta, va avea apoi influență atrăgătoare și asupra statelor vecine, cari au conaționali la noi, și ele vor deveni aliatele noastre naturale, fără a se mai înstrăina de noi, ca până acuma.

Dar pentru a putea fi ajunse zilele acestea frumoase, au se fie delăturate toate stările de lucruri imposibile de până acuma, făcându-se

FOIȘOARĂ.

Dela societatea „Petru Maior”.

Un semestru de muncă.

De dragul unei legături sufletești mai intime și al cristalizării unui program de muncă unitară, conform necesităților neamului și puterilor noastre, societatea „Petru Maior” în plină sedință a hotărât, să trimită tuturor societăților academice studențești românești din monarhie și străinătate un raport, care să reasumeze principiile conducătoare și munca dezvoltată în societatea noastră. Voim astfel să supunem unei critici toată munca, ce-am desfășurat-o în semestrul prim, ca să aflăm întrucât aceasta e corespunzătoare menirii societăților studențești.

În cele următoare vom da:

I. pe ține deslușiri despre starea societății, și

II. ne vom năzui, să arătăm spiritul ce predomină între membrii ei, așa după cum reiese:

- din diferitele cuvântări ocazionale,
- din activitatea membrilor,
- din hotărârile mai importante.

I. Societatea are un local cu 3 odăi, pentru care plătește o chirie 1200 cor. Avere societății e de 31.700 cor. 30 fl.

Cheltuelile semestrului prim se uce la suma de 1700 cor. Are o bibliotecă conștatătoare din 2320 volume. Numărul membrilor ordinari e de 146 (cel mai frumos număr ce s'a putut însemna până acum), dintre cari 77 stud. în medicină, 24 în drepturi, 23 în tehnică, 13 în litere, 7 la academia comercială, 2 la pedagogia superioară și 5 membri extraordinari.

La sedințele ordinare-mixte iau parte de obicei câte 50—60 de membri (după cum ne îngăduie încăperile modeste ale localului).

II. Societatea s'a constituit în 13 Oct. n. 1912 și în semestrul I s'au ținut: 1 sedință generală extraordinară, 2 sedințe publice, 6 sedințe ordinare mixte și 2 sedințe administrative.

a) Cuvântările de deschidere a sedințelor sunt o sinteză a gândurilor și dorințelor membrilor societății. Un reasumat al acestora e necesar, fiindcă formulează programul activității societății noastre:

Scopul societății noastre e însușirea unei limbi neaoșe românești, susținerea trează a dragostii de neam și în legătură cu acestea înfăptuirea unității sufletești cu Românii de pretutindeni. Pentru ajungerea acestor scopuri se cere o muncă stăruitoare, sinceră, făcută din dragoste și bunăvoință, ca astfel să se introducă comunicativitatea, și încrederea în sinul membrilor. Desbrăcați de ambiții personale, fiecare să se considere un transplantator al ideilor

princípioase ale marilor cugetători, idei cari pot da o direcție sănătoasă. Să luăm pildă dela studenții ruși, cari printr'o propagandă sistematică și stăruitoare au produs acel curent de regenerare menit să înlocuiască domnia enutului cu legi umane. Dar nu numai noilor îndrumări ale timpului să ne aplecăm urechea, ci să eulegem mai ales îndemnul premergătorilor nostri. Le aflăm acestea în fapte, ca și în scrisese lor. Lectura jurnalelor politice și a literaturii nu e de ajuns, ca să ne facem o iconă limpede a sufletului românesc. E necesar să ne colaborăm în mijlocul poporului, să mergem la el acasă, să trăim în apropierea lui. Iar cunoștințele câștigate să le împărțăm tuturor colegilor, ca fiecare să-și cunoască partea lui de muncă pentru leuirea rețelor de cari e bantuit poporul nostru astăzi. Tot pentru o lămurire a situației, în care se află Românismul, vom invita pe reprezentanții culturii românești să ne țină câte-o conferință. În cadrul acestor cuvântări ni s'a adus aminte și de jertfa ce trebuie să o aducem pentru ridicarea „Căminului studențesc”.

După ce am schițat acest program, să vedem întrucât a fost urmat.

b) În prima sedință a societății a pășit dl Gheorghe Comșa cu conferința: „Teoria evoluționistă despre formarea omului”. Motivul lucrării dlui Comșa este necredința, ce se născă în sinul studenției noastre în urma teoriilor științifice despre formarea o-

mului. Combate punctele principale ale teoriei evoluționiste. Ne spune, că nu i-a reușit nici lui Huxley prin cercetări anatomice să pună baze acestei teorii. A căzut și ideea lui Dubois. Nici Strauss n'a putut argumenta, că maimuța ar avea intelect. Haeckel a „îndreptat” și a daus teoriile lui Darwin, ca și ale lui să fie înlăturate de doctrina lui Ostwald. Trece în revistă pe cei cari au argumentat, că teoria evoluționistă nu se poate susține. Singure dogmele bibliei se susțin temeinic, ele ne arată creațiunea Dzească a omului, singura, care se poate admite. Dar Biblia nu numai că ne dă soluția cea mai sigură acestei probleme, ci prin învățătura sa contribuie nespus de mult la întărirea încrederei, a demnității, a dragostii de oameni, de muncă. Să ne întoarcem înapoi la Biblie și plini de umilință, ca și strămoșii noștri, să ne închinăm lui Dumnezeu, care cu atât de nobile calități a dotat sufletul omului.

Această conferință a stărnit o discuție vie și vastă, în decursul căreia mulți au aprobat, alții au combătut părerea dlui Comșa, iar alții s'au mărginit a releva, că într'adevăr teoria evoluționistă nu ne lămuiește pe deplin originea omului.

Imediat după această sedință a urmat una publică, arangeată întru sărbătorirea jubileului de 100 de ani, ce s'au împlinit dela nașterea lui Grigorie M. Alexandrescu. Această sedință publică ținută în 3 Nov. n. 1912 a fost cea mai frumoasă dintre toate,

o nouă clădire pe seama organizării de stat, pusă pe bazele egalei îndreptăţiri. Şi la aceasta nouă clădire Germanii din monarhia noastră (cei din Austria) ar trebui să iee iniţiativa, punând ei la lucru pe primii maeştri, ca întemeetori ai imperiului nostru, şi ca cea mai importantă naţiune răspânditoare de cultură a monarhiei. Din influenţa pe care au pierdut-o la anul 1867, din propria lor greşală, Germanii ar putea atunci să recâştige ceva, în urma importanţei celei mari pe care o are limba germană ca limbă de serviciu în armată, şi ca limbă mijlocitoare în monarhia întregă. Şi pentru noua clădire a organizaţiei noastre de stat, făcută pe temeiurile egalei îndreptăţiri, vor fi sigur de câştigat toate naţiunile cu putere de viaţă ale monarhiei. Numai acelea popoare se vor împotrivi, cari au fost obicinuie să trăiască şi să se desvoalte din privilegii şi de pe spatele altora, nu din propriile lor puteri; iar astfel de popoare nu au putere de viaţă, nu numără, nu mai au îndreptăţire de a exista.

Conferenţele învăţătoreşti.

Conferenţa învăţătorească trilunară din Sighişoara.

Discuţiuni. — impresii.

La Sighişoara, în urma dispoziţiunilor din 26 Ianuarie e. c. nr. 88/1913 prot. luate de protopresbiterul tractual în chestia ţinerii conferenţei învăţătoreşti trilunare, membrii corpului didactic din acest tract s'au întrunit în localul şcolii confesionale române din loc, în conferenţă, în ziua de 13 Martie a. c.

Chestiunile, cari au format obiectele discuţiunilor acestei conferenţe, au fost:

a) „Dumnezeu întret în feţe”, lecţie practică din „Catehism”, predată de inv. Nicolae Oltean din Boiul-mare.

b) „Poziţia, suprafaţa şi apele com. Târnava-mare”, predată de inv. Dumitru Branea din Sighişoara.

c) „Disciplina şcolară”, temă teoretică lucrată de inv. abs. în teologie Aurel Popa din Sighişoara.

După ce preşedintele Dimitrie Moldovan, protopresb. tractual, salută conferenţa prin cuvinte rostite cu cunoscuta-i vervă, şi arată, în timp relativ scurt, roadele şi însemnătatea conferenţelor învăţătoreşti, stăruind şi asupra rolului binefăcător al „Reuniunilor învăţătoreşti” — cari acum s'au abandonat — făcând totodată istoricul lor din a. 1874 când se face prima amintire de ele în actele sinodului arhidiecezan, — apoi declară conferenţa la orele 9 şi jum. a. m. de deschisă.

Cetindu-se consemnarea învăţătorilor din tract se constată, că sunt absenţi de tot 7 inv. (din 32), dintre cari doi nu s'au scuzat absenţa. Preşedintele constată, că numărul învăţătorilor prezenţi trece mult peste jumătate, şi aşa conferenţa se declară capabilă de a lua deciziuni în merit.

câte le-am aranjat în acest semestru. Am avut bucuria de a fi chiar cei dintâi cari am prăsnuit plinirea a 100 de ani dela naşterea poetului. Pe lângă zelul depus de studenţime, amintim şi binevoitorul concurs, ce ni l-au dat dsoarele Delia Plopu şi Georgina Roşu. Programul a fost variat: conferenţa dlui Vasile Stoica: „Gr. M. Alexandrescu”; arii alese din compoziţi româneşti şi streine, cântate cu deosebită măiestrie de dra Delia Plopu; doine, cântate cu mult simţ de dl Cornel Olariu, acompaniat la pian de dra Georgina Roşu; cântece de cor, executate de corul societăţii condus de dl Vasile Petraşcu; câteva execuţii de vioară ale dlui Sever Păscuţiu; „Uciagaşul fără voce” declamat de dl Gheorghe Comşa şi câteva fabule recitate de dl Victor Vlad.

Ce trebuie să ne intereseze mai mult în acest raport este conferenţa dlui Vasile Stoica, pe care o schiţăm:

Trăim în era comemorărilor — reîmprespălăm doar epoca renaşterii naţionale. Sărbătorile cu acest caracter au un rost adânc, întrucât prin ele ne punem în legătură sufletească cu trecutul, cu ideile şi sentimentele, cari au frământat pe înaintaşii noştri. Cu atât mai vădit cercetând opera unui poet, cum este Alexandrescu, în a cărui operă sunt eternizate în întregul lor gândurile şi îndemnul unei epoci.

Locul naşterii sale, Târgoviştea, precum şi prietini din copilărie, i-au strecurat mai întâi în suflet mândria de a se fi născut român, care sentiment se nădădăcează temeinic prin influenţa mediului bucureştian.

Iar după ce se constituie biroul în mod definitiv, se intră în ordinea de zi, cu lecţia practică „Dumnezeu întret în feţe”.

Terminându-se lecţia şi părăsind elevii sala de învăţământ, se deschide discuţie asupra acestei teme.

La discuţie iau parte învăţătorii: M. Ranga din Boiul-mare, V. Marcu din Andraşfalău-român, Gavril Hudea din Hendorf şi Aurel Popa din Sighişoara.

În rezumat s'a spus, că lecţia predată este dogma principală a creştinismului, care este pe de altă parte şi dogma cea mai necuprinsă de raţiunea omenească, ea este misterul cel mai mare.

Şi conform învăţătorei bisericei noastre, care respinge rătăcirile Panteismului antic şi ale dualismului gnostic, recunoaştem, după cum zice s. Grigorie dela Nazians, că „Dumnezeu nu este nici perfect înţelegibil (cunoscut) nici perfect neînţelegibil”. Mentea noastră omenească este mărginită, iar fiinţa lui Dumnezeu nemărginită, ea este nefinit mai presus decât toate creaturile şi „nu este nici o comparaire între creatoriu şi creatură”.

De aceea cu nici o asemănare nu este posibil a explica perfect tripersonalitatea lui Dumnezeu, pentru că noi cunoaştem pe Dumnezeu într'un mod nedeplin, necorespunzător, cum zice ap. Pavel: „ca prin oglindă în găcitură”. Deci nici să cercăm a explica tripersonalitatea lui Dumnezeu, cu cărămidă sau cu chibrit etc.

Tema a fost predată binişor; elevii au luat parte destul de activă la desfăşurarea lecţiei, şi prelegătorul a îndreptat greşelile de fond şi de formă ale elevilor.

La ordinea zilei urmează tema: Poziţia, suprafaţa şi apele comitatului Târnava-mare.

Deschizându-se discuţia, iau cuvântul: P. Postoiu din Şard, V. Muntean din Haşfalău, A. Popa şi M. Ranga, cari constată, că tema a fost destul de bine lucrată şi predată, însă nimirile geografice să nu se iee în două limbi: româneşte şi ungureşte, ci numai într-una, şi deocamdată ungureşte, — până când această stare anormală, impusă de legea statului nostru, va fi reaşezată pe principiile sănătoase ale pedagogiei moderne, care ar satisface apoi şi necesităţilor de ordin vital ale poporului nostru.

Prelegătorul şi-a dat silinţa să ocupe pe toţi elevii deopotrivă, răşindu-i a face lecţia destul de vie, şi dominând în clasă o atmosferă de pretenie.

După o pauză de 5 minute se pune la ordinea zilei tema teoretică: „Disciplina şcolară”.

La dorinţa mai multora de a cunoaşte barem în parte, în liniiamă generale cuprinsul acestor teme, estrag din ea următoarele, deşi dela început trebuie să constat, că s'a scris atâtea despre acest subiect, încât cu greu voi putea adăuga ceva nou la cunoştinţele generale ale acelor, cari m'au rugat să fac acest lucru.

Şi dacă totuşi îl fac, m'a determinat la acest pas convingerea, că împlinirea unui lucru bun este totdeauna folositoare.

Disciplina este aceea parte a educaţiunii, care are de ţântă a păstra ordinea, a înlătura sau pedepsi abaterile conduitei, a forma voinţe drepte, caractere ferme şi energice, şi în urmă a învăţa pe elevi să se cărmuiască singuri, când vor scăpa de sub mână învăţătorului.

Aşa stând lucrul, învăţătorul trebuie să fie pătruns cât se poate de bine de ne-

ajunsurile şi lipsurile elevilor, ca să le poată înlocui cu deprinderi bune, examinându-se şi căutând şi în sine însuşi motivul greşelilor şi viciilor şcolarelor săi.

Mijloacele prin cari se obţine ordinea şi disciplina sunt: Autoritatea învăţătorului, bazată pe caracter; ea se poate câştiga prin iubirea şcolarelor. Nervozitatea să se înlătore, căci produce ilaritate; emulaţiunea, care n'are să degeneze în invidie, laudele şi aşezarea elevilor în bănci după silinţa la învăţătură şi buna purtare.

Tot ca recompense, cari pot servi şi ca mijloc de instruire, sunt excursiunile şcolare, citirea de istorioare şi romane morale, selecţionate după etatea şi capacitatea elevilor, — căci ei nu pot mistui orice lectură — precum şi spunerea unor găcituri.

În ce priveşte pedepsele, ele încă au în menţinerea disciplinei o mare importanţă. Însă totdeauna să fim consecvenţi în pedepse, căci neconsecvenţa duce la nepăsarea elevilor; aplicarea lor să se facă cu multă chibzuinţă şi cu consimţământul părinţilor.

Să se obicinuiască elevii cu ordinea; intrarea şi eşirea din clasă să fie absolut regulată.

Disciplina severă să se aplice pentru purtare, nu pentru studii.

Cred, că nu greşesc când afirm, că cea mai bună armă pentru menţinerea disciplinei este pregătirea învăţătorului, care trebuie să susţină şi atenţia şcolarelor prin interesul lecţiilor, având a arăta şi el interes şi însufleţire pentru conţinutul lecţiilor. Pentru că la din contră, chiar şi materiile cele mai interesante prin natura lor, predându-se în mod lănced şi fără interes din partea învăţătorului, lasă pe elev rece şi nu exercită asupra lui nici o atracţiune.

Cea mai bună formă de disciplină ne-o oferă soarele, care dă plantelor: 1, lumină şi căldură, 2, adesea ploi şi vânt, 3, rar fulgere şi trăsnete.

În urmă încheiu eu dorinţa, ca să ne folosim cu dibăcie şi noi învăţătorii de azi de toate mijloacele disciplinare, spre a ni-se putea aplica şi nouă frumoasele cuvinte zise de Ioan Maiorescu într-o cuvântare ținută în primul an al profesurii sale la Craiova: „Petri nepreţuite pune pe altarul neamului acela, care-i dă prunci bine crescuţi”.

La discuţia acestei teme vorbesc: G. Hudea, N. Oltean şi dir. şcol. Ambrosiu Stoicoviciu din Sighişoara.

Se ajunge la următoarele concluzii: Copiii se pot alege în bănci după silinţa la învăţătură şi buna purtare.

Ingenuncherea să nu se eschidă din pedepse, — cum zicea disertantu', — căci nu e vătămătoare veneraţiunii religioase.

Cu aceasta terminată fiind chestiunile puse la ordinea zilei, preşedintele declară activitatea conferenţei la 12¼ ore d. a. de încheiată, mulţumind învăţătorilor pentru interesul viu cu l-au arătat faţă de obiectele pertractate în conferenţă, şi îndemnându-i totodată ca pe lângă metodă să mai aibă şi dragoste de muncă şi de popor.

Aşa fi terminat cu acestea bilanţul chestiunilor din programa conferenţei.

Şi acum, câteva... reflexii.

Nu tăgăduiesc folosul conferenţelor, dar nici că mă sfîşec a spune, că organizarea acestor întruniri lasă mult de dorit.

O organizare mai solidă se impune, o organizare, care de o parte să garanteze pe

deplin un temeinic folos didactic, ce astăzi este împedecat de multe neajunsuri, iar de altă parte să-i asigure învăţătorului o consideraţie meritată şi cinstită în societate — de care astăzi, durere, nu se bucură — şi să-i dea posibilitatea de a se impune ca o forţă socială trainică.

Dar fiindcă această chestiune se va desbate din toate punctele de vedere în proxima conferenţă trilunară a acestui tract, cred, că ar fi de prisos a mai stărui acum asupra ei.

Ar fi de dorit apoi, în interesul bine-lui obţese al învăţătorilor, ca cu lucrări practice şi teoretice să fie însărcinaţi şi de acei învăţători, cari n'au lucrat până acum teme pentru conferenţe.

Acum, ca să fiu sincer, — căci cred, că răul numai aşa se poate îndrepta, — trebuie să arăt două lucruri, nu tocmai îmbucurătoare pentru noi.

Întâiu se constată, că doi învăţători dintr'un sat nu s'au prezentat la conferenţă din motivul, că n'au ştiut nimica despre ţinerea conferenţei, din cauza, că parohul lor nu le-a predat convocarea în chestia ţinerii conferenţei, — deşi i s'a trimis aceasta parohului de către protopresbiterul tractual cu patru săptămâni înainte de conferenţă. Îmi pun întrebarea: Ce folos are respectivul paroh din aceasta?

Al doilea adevăr, care poate ustură puţin e, că nu pot înregistra prezenţa intelectualilor din loc sau jur, cari la intrarea noastră ne-ar fi onorat cu prezenţa dlor, — n'o pot face, fiindcă nici barem unul nu s'a rătăcit pentru noi.

Trecând la decurgerea discuţiilor trebuie să remarc cu multă satisfacţie suflătească, că fiecare critică a vorbit strict în chestie, cu o deplină cunoştinţă a cauzei, strângându-şi bine argumentele în chingi.

Preşedintele a atins coardele cele mai simţitoare, când ne-a îndemnat prin cuvintele de încheiere, rostite cu multă căldură „ca pe lângă metodă să mai avem şi dragoste de muncă şi de popor”.

Căci care alta — mă întreb şi eu — ar fi chemarea vieţii noastre, decât dragostea de muncă şi de popor, şi încă una, ca în toată lucrarea noastră să fim conduşi de un ideal, de idealul care singur ne poate conserva în vâltoarea vieţii.

Acest ideal este cultura românească, pentru că el singur ne garantează existenţa. Acest ideal să ne fie dar farul strălucitor, care să ne lumineze calea şi să ne ducă la limanul dorit.

El să fie sfânt înaintea tuturor, întocmai cum e sfânt numele lui Dumnezeu.

Să fie însă mai ales pentru noi învăţătorii!

Dacă vom fi stăpâniţi de acest ideal, şi cu noi, toţi conducătorii poporului, atunci dragostea de popor va fi adânc sădită în inima noastră, îndemnându-ne a desvolta puterile poporului nostru în toate direcţiunile şi a-i şterge lacrimile de suferinţă.

Trebuie să fim, cum zice entuziasmul profesor şi cugetător Alexandru C. Cuza prin cuvintele: „Conducătorii sunt floarea inteligenţei unui popor, şi întocmai ca floarea unui pom, ei trebuie pentru dânsul să înflorească şi lui să-i aducă roadă”.

Cuvintele acestea ale lui A. Cuza să ni se întipărească adânc în inimă, fraţilor învăţători, şi bne să le rumegăm şi acele, cari până acum în loc de a merge mână în mână cu învăţătorul, întrecându-se unul

n'a avut încrederea lui Alexandrescu în vitalitatea neamului nostru.

Noi pomenim astăzi pe Alexandrescu mai ales pentru naţionalismul său. Pentru că noi, cari ne facem educaţia în şcoli străine, nu avem alte mijloace de a ne întări credinţele în viitorul neamului, de a ne alipi cu dragoste şi înţelegeri pe lângă năzuinţele de redeşteptare, decât lectura scrierilor personalităţilor mari române.

Tot aceste tendinţe le-a urmărit şi dl Vasile Caba în conferenţă: „Principiile conducătoare în istorie”, pe care a cetit-o în a II şedinţă literară publică (8 Dec. n. 1912).

Istoria îşi are rostul sau mai ales pentru dezvoltarea diferitelor curente de idei, cari au frământat omenirea. În deosebi ideea naţională a fost susţinută energic sub influinţa studiului istoriei.

Istoria nu este în înţelesul strict al cuvântului o ştiinţă. Ea se apropie mult de o operă de artă, în care diferitele personalităţi puternice îşi încheagă concepţiile. Deci ea e pururi mişcătoare dela o personalitate la alta. În antichitate, pe vremea lui Herodot şi Flutarch, avea un caracter practic, fie că servia cu diferite informaţiuni necesare, fie că urmărea scopuri morale. La Romani era pătrunsă de vădite tendinţe patriotice. În evul mediu e strict legată de concepţia creştină. În veacul XVIII e stăpânită de scepticismul lui Voltaire. În secolul XIX Lamprecht îi dă caracterul de astăzi. Istoria trebuie să fie naţională, arătând rostul neamurilor şi felul evoluţiunii lor, devenind astfel o oglindă reală a sufletului

omenească. La noi s'a dezvoltat din pomelnicile mănăstirilor, devenind cronici în mâinile boerilor moldoveni şi munteni, dintre cari mai ales Miron Costin îi imprimă un tîmbru personal. Pe vremea lui Micu, Şincai şi Maior devine o adevărată ştiinţă, culegere de date vaste supuse unei critici minuţioase. Decade însă în urma exagerărilor latinistilor Treboniu Laurian şi Maxin, cari contopiau istoria noastră naţională cu evenimentul dărămării Troiei. Curentului acestuia i se opune Cogălniceanu şi Bălcescu. Cogălniceanu prin „Discursul” său şi prin editarea „Croniclei” îi pune o bază nouă, sănătoasă. El însă n'a fost un polemist ca tovarăşii săi de principii, cari năvălă lupta pe terenul lingvistic. Dela tendinţa realistă a lui Cogălniceanu se abate romantismul critic al lui Hajdău. Tocilescu n'a fost o personalitate puternică. Dl Xenopol a studiat temeinic istoria noastră naţională, neavând însă darul de a atinge totdeauna chestiile principale. Dl Oancea a început a egita unele probleme, cărora dl Iorga le-a dat o totală soluţie. El stabileşte originea noastră tragică; el scoate în relief mai ales calităţile sufletului nostru, frământările sufleteşti din trecut, dezvoltarea socială, nu numai a clasei boeresti, ci mai ales a poporului. Şi astăzi această concepţie stăpâneşte la noi în literatură. Şi sub influenţa ei se desfăşură munca zeloasă a săvârşirii unităţii culturale, sufleteşti, care e premergătoare celei politice.

(Va urma.)

pe altul în muncă și jefte, — s'au pus luntre-punte învățătorilor stăpâniți de simțăminte curate și dornici de muncă, sbierându-le ca să-i asurzească: „Dascăle, vrei să te ridici pe ruinele mele!”

Ridicarea țărânilor s'o dorească toți, cari s'au ridicat din popor și ar trebui să trăiască pentru popor, dar prin evoluție, nu prin revoluție; prin spiritul de uniune, ordine și disciplină, iar nu prin lupte, vrășmășie și desbinare.

Dar în sfârșit să trec la altele. Fie-mi îngăduit a pune întrebarea: cum stăm cu lucrul manual în școala noastră populară?

Pentru că deși lucrul manual se numără între obiectele de învățământ, trebuie să fac trista constatare, că până astăzi nu s'a introdus în școalele tractului nostru, dar pare-mi-se că nici în celelalte tracte arhidiecezane.

Dar este absurd a ne mulțămii în școala populară cu memorizarea maximei: „Meșteșugul e brătară de aur”.

Aceasta este o greșală, care nu trebuie să mai dăinuiește, cu atât mai vârtos, că astăzi nimeni nu se mai îndoește despre importanța educativă și practică a lucrului manual. Deci să dăm și noi lucrului manual importanța ce merită.

Pentru aceea ar fi bine, ca de la 1 Septembrie viitor să se decreteze lucrul manual de obligatoriu în toate școalele, punându-se în vedere o remunerație potrivită ca stimulent, pe seama învățătorilor cari conduc lucrul manual.

Sighișoara, în ziua Bunăvestirei.

Aurel Popa
învățător, abs. în teologie.

Serate de ale meseriașilor noștri.

Joi în 27 Martie, la Reuniunea sod. români din loc s'a ținut a 3-a ședință literară din anul acesta.

Domnul Victor Tordășianu, președintele reuniunii, în cuvântul de deschidere vorbește despre unele evenimente mai importante petrecute în sinul clasei de mijloc. Între altele vorbește despre avântul, cu care se lucră la „secția industrială” a „Reuniunii economice” din Orăștie, pusă sub președinția harnicului bărbat Adrian Cristea și sub conducerea altor bărbați idealști și dornici de înaintarea clasei noastre de mijloc. Se referă la scrisoarea dlui A. Cristea, în care mulțamește pentru „Palatia Dumnezeu vede Nr. 4” donată de Reuniunea din Sibiu (Nr. 1 e al celei din Sibiu, Nr. 2 la reuniunea din Blaj, și 3 la cea din Cluj) și colectând în trei rânduri cu „Palatia Dzeu vede Nr. 4” a putut pune bază „Fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Orăștie”.

Amintește apoi despre proiectele unei expoziții industriale, pe care secția industrială din Orăștie vrea să o inaugureze la toamnă cu ocazia adunării generale a Asociației. Spre acest scop banca „Ardeleana”, a votat suma de 1000 (una mie) coroane din profitul net al anului trecut.

Laudă stăruințele nobile ale conducătorilor acestei reuniuni de a ridica clasa meseriașilor români la nivelul cuvenit și o dă de exemplu și altora, cari ar avea teren de muncă din destul, dar n'au energia de lipsă: le lipsește însușirea, fără de care se dărâmă chiar și cele mai trainice temelii.

Vorbește apoi despre concursul publicat de reuniune pentru ajutorarea unor modiste, sau cusătorese, spre a cerceta un curs superior de specialitate din vre-un oraș mai mare. Amintește că din profitul curat al concertului dat în 13/26 Ianuarie a. c. s'a rezervat pentru scopul acesta suma de 200 coroane.

Dșoara Eug. Roman, implinind într-o condiție puse în concursul publicat, mai departe având în vedere munca desinteresată ce a depus-o respectiva la toate manifestările reuniunii de un șir de ani încoace, comitetul reuniunii acordă dșoarei Eug. Roman ajutorul de 200 cor. pentru cercetarea unui curs de modistărie în Budapesta, ca după câștigarea cunoștințelor de lipsă la reîntoarcere, să-și poată deschide un atelier propriu în Sibiu.

Anunță, cu durere, moartea t'nărului membru al reuniunii Ioan Dumitru, sodal strungar, care de multă vreme purta în el germenii unei boale nevindecabile. Mai departe stăruie ca membrii cari sunt coriști, deasemenea și coriste, să fie regulat la probele de cântări, ca astfel reuniunea să poată aranja concertul proiectat pentru duminica Tomii. Vorbește apoi despre unele lucruri referitoare la învățării meseriași, iar după aceasta declară ședința deschisă.

Punctul prim al ședinții a fost interesanta conferință a dlui prof. Dr. Aurel Crăciunescu, însoțită de proiecțiuni cu schioteconul. Subiectul conferinței a fost Testamentul vechiu. Conferința dlui profesor Crăciunescu a fost venită la timp potrivit, deoarece mulți dintre oamenii noștri dela orașe s'au desfăcut cu to-

tul de frumoasele tradiții ale strămoșilor noștri, uitându și de datorințele morale ce trebuie să le aibă fiecare adevărat creștin. Dl profesor Crăciunescu ni a arătat viețile prorocilor și sfinților din Testamentul vechiu și multe lucruri scoase din Biblie, chinurile ce le-au suferit ceie au răspândit creștinismul, și începutul trecerii dela păgânism la creștinism.

Urmează corul seminarial sub conducerea clericului Popovici cu: „Doinitorii români” de A. Popovici. Au cântat solo în această compoziție dl Coman (tenor) și dl Miron Neagu, (bariton). Atât corul cât și solistii au plăcut foarte mult publicului aplaudându-i cu freamet. Dl N. Topolog, cleric, a delectat publicul cu unele doine cântate din flaut. Miorica Tordășianu a fost foarte dragută cu declamarea unei poezioare. Clericul Aurel Stefan a fost la înălțime cu predarea bucății „Cel mai tare om din lume”, scrisă în dialect bănățesc de Victor Vlad Delamarina și cu o anecdotă de Speranță. Dșoara Marioara Muntean a declamat „Drumul Rahovei”. A urmat din nou corul seminarial cu mai multe bucăți executate cu precizie.

De încheiere dl Tordășianu mulțamește dlui prof. Dr. Aurel Crăciunescu pentru prețioasă conferință, și invită publicul la a IV ședință literară care se va ține în 17 Aprilie n. (înainte de săptămâna patimilor) când dl prof. Crăciunescu ne va arăta cu ajutorul schioteconului chipuri și icoane din Testamentul Nou, adică dela Nașterea Mântuitorului încoace.

La sfârșit se sortează, ca de regulă, mai multe cărți și broșuri între participanți.

Elin Gruia.

NOUTĂȚI.

Congres de istorie. În cursul lunii acesteia se va deschide în capitala Angliei congresul de istorie, la care vor participa savanți din toată lumea. Guvernul României a trimis ca delegat la acest congres pe domnul N. Iorga, profesor universitar în București, care a plecat săptămâna trecută la Londra.

Noul președinte al senatului român. În locul decedatului G. Gr. Cantacuzino, președinte al senatului român a fost ales domnul I. Rosetti, fost președinte de consiliu.

Tesaurul dela Spandau. În cetatea dela Spandau se păstrează 120 milioane de piese în aur și 20 mărci: suma aceasta este o parte din miliardele franceze câștigate în urma războiului dela 1870—71. Tesaurul dela Spandau, ori și cât este de considerabil, în caz de mobilizare generală abea ar ajunge pe câteva zile. De aceea guvernul actual german, în legătură cu proiectele militare, vrea să mărească cele 120 de milioane cu alte 240 de milioane mărci, parte în aur, parte în argint. Suma astfel întregită ar fi de ajuns pentru acoperirea cheltuielilor din primele trei săptămâni în cazul unui război european.

Cea mai mare casă din Viena. Vestita clădire vieneză *Freihaus*, cea mai mare casă din capitala austriacă, a cumpărat orașul cu 5 milioane de coroane și o va demola. Casa aceasta, în care compozitorul Mozart (1756—1791) și-a scris *Flautul fermecat*, are șase curți cu 325 de locuințe, 4 hoteluri, 1 capelă, un teatru de varietăți, școală de dans, teren sportiv ș. a.

Familia Hohenzollern și Cumberland. Din Berlin se vestește, că împăcarea familiilor Cumberland și Hohenzollern se va întâi în curând prin un nou act. Și anume: principele Prusiei *Adalbert*, al treilea fiu al împăratului Wilhelm, se va căsători cu principesa de Cumberland *Olga*, al cărui frate, cum se știe, este mirele unicei fiice a nuntului suveran.

Medic român în Graz. Ni se scrie din Graz, că Cand. med. *Liviu Câmpănuș*, președintele societății Române academice „Carmen Sylva”, a fost numit cu datul 10 Aprilie a. c. medic auxiliar la clinica de chirurgie din Graz.

Fundațiuni. Cu prilejul jubileului de 25 ani de domnie a împăratului Wilhelm, mai multe orașe germane au decis să înființeze diferite așezăminte filantropice și culturale. Astfel orașul Duisburg a făcut o fundațiune de 250.000 de mărci pentru ajutorarea muncitorilor. — Orașul Wilmersdorf a întemeiat o fundațiune de 100.000 mărci în scop de a veni în ajutorul veteranilor lipsiți. — Magdeburgul a votat 10.000 mărci pentru o fundațiune, din care să se clădească o casă de recreare pentru meseriași săraci.

Advocat român în Viena. Domnul *Florian Lupu* anunță, că și-a deschis cancelaria advocațională în Viena, I. Singerstrasse 6.

Promoție. Ni se scrie că Sămbătă în 12 Aprilie n. a fost promovat la universitatea din Cluj doctor în științele juridice dl *Ambrosie Tătar*, fiul harnicului preot Ambrosie Tătar, din Hetiur (comitatul Târnava mică).

Vase nouă rusești. După războiul nenorocit cu japonezii, Rusia și-a îndreptat toată puterea pentru întărirea și completarea flotei sale. O lege nouă a împărăției rusești cere, ca reformele necesare să se execute în timp de 10—12 ani. Pe atunci se speră, că Rusia va avea o flotă atât de imponentă, încât n'are să fie întrecută decât de marina Angliei. Duma a hotărât în timpul din urmă să se clădească 11 vase mari de război.

Expoziție de copii tari. Expozițiile de cai, de câni și de alte animale sunt destul de obișnuite; cele de copii însă mai puțin. Ahea în zilele acestea s'au hotărât câteva persoane din Newyork să aranjeze nu o expoziție de copii frumoși, ci de copii tari și sănătoși. Cei expuși au fost cercetați cu deamărunț privitor la: greutatea corpului, lățimea pieptului, tăria mușchilor, formațiunea capului și a frunții, sistemul oaselor și puterea de rezistență a pielii. Juriul expoziției era compus exclusiv din medici, nici o mamă n'a fost admisă.

Congresul notarilor. Un număr însemnat de notari s'a întrunit la Budapesta și a hotărât convocarea pe zilele de 4 și 5 Mai a unui congres al notarilor comunali și cercuali. Congresul se va ocupa cu regularea salariilor notariale.

Soldatii și ideile socialiste. Din Budapesta se scrie, că comandantul de corp Terslyanski a dat săptămâna trecută un ordin de zi, în care își exprimă mulțumirea și laudă pentru disciplina dovedită cu prilejul grevei generale de către regimentele de infanterie nr. 32, 33 și 34 cu garnizoana în Budapesta. În același timp comandantul de corp cere, ca ofițerii să țină o vorbire instructivă ostașilor, arătându-le că militarul este dator cu supunere necondiționată superiorilor; ear soldații sunt făcuți băgători de seamă să se rețină dela ori ce mișcare civilă, și în deosebi să se ferească de ideile partidelor socialiste.

Advocat nou. Dr. Valeriu Hango, fratele părintelui Gavril Hango dela institutul de corecție educativ reg. ung. din Gherla, a făcut cenzura de avocat înaintea comisiei examinatoare advocaționale din Mureș-Oșorhei la 10 Aprilie n. a. c.

Cas de moarte. Dl Nicolae Tămaș, notar comunal în Cacova și familia sa, face cunoscută adormirea în Domnul a iubitului lor fiu *Florin*, mort în etate de 6 ani, în 12 și înmormântat în 14 Aprilie st. n. 1913. Odihnească în pace!

O rugare. Onorații frați preoți, cari au primit „Apeluri” dela parohia *Coronca* din tractul M. Oșorheului, sunt rugați cu toată căldura să binevoiască a ne retrimite listele cât mai curând, *chiar și fără rezultat*, — ca să nu fim nevoiți a le cere deosebit, — căci termenul pentru darea de seamă a trecut încă în 15 Februarie a. c. și dela administrație ni se cer în seamă listele. Un ajutor cât de neînsemnat l-am primi cu cea mai mare mulțumită. Cu colegială stimă: *Partenie Matei*, par. gr.-or.

Correspondența lui George Basta. În ediția Academiei maghiare a apărut zilele acestea volumul al doilea din correspondența și scrierile lui George Basta. Volumul de peste 800 de pagini cuprinde scrisorile dintr-o anie 1602 și 1607 ale fostului guvernator ardelean și omorător al lui Mihai. Cele mai multe sunt scrise în limba latină și italiană. Întreg materialul acestei cărți este adunat de dl A. Veress, care își însușește publicațiunea cu o introducere lămuritoare.

Descoperire. În apropierea orașului Szabadka s'au făcut săpături, și la o adâncime abea de 80 centimetri s'au aflat numeroase cranii omenești și alte rămășițe de oase. Între oasele găsite erau risipite și câteva monete vechi din vremea regelui Bela II. și a altor regi ai primei dinastii. Poporul din partea locului crede, că pece-negii sau poate tatarii au omorât locuitorii și i-au îngropat acolo (în secolul al 12 sau al 13-lea). Săpăturile urmează.

Mulțumită. Domnul *Ioan Pitariu* cu soția sa *Sofia*, au binevoit a dărui pe seama sfinteii noastre biserici din Almașul-mare-joseni două candelă frumoase, în preț de 20 coroane, pentru care faptă marinimoasă le exprim, în numele credincioșilor mei, adâncă simțită mulțumită. Almașul-mare-joseni, 27 Martie 1913. *Ioan Stângu*, paroh.

Bulgarii și pierderile dela Adrianopol. După căderea Adrianopolului în mâinile aliaților, sârbii, cum se știe, au reclamat pentru sine partea cea mai mare a succesului obținut; ear ministrul sârbesc de război declarase, că la ocuparea orașului armata Sârbiei a avut nu numai rol hotărător, ci sârbii au pierdut aproape mai mulți ofițeri și soldați, decât bulgarii. Ziarul semioficios *Utro* din Sofia publică acum o comunicare oficială despre pierderile dela asediul Adrianopolului. Conform comunicării din Sofia, *bulgarii au pierdut 11 mii, ear sârbii numai 1447 soldați*. Din acești 1447 sunt: 1166 răniți, 268 morți, toți soldați de rând; 7 răniți și 5 morți ofițeri. Ziarul *Utro* mai observă, că armata sârbească n'a atacat decât fortificațiunile mai ușoare; pe cele grele au trebuit să le cuprindă bulgarii, deoarece așa erau distribuite trupele împrejurul Adrianopolului.

La fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe sama meseriașilor, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au mai dăruit: văduva Dobra P. Băncilă (Rășinari), fii săi Iosif, bucatar, Petru, sodal pantofar, Maniu, sodal croitor și Vasile, învățacel croitor, câte 20 bani = 1 cor.; dșoarele Mărioara Chidu și Mărioara Tăban, câte 30 bani.; George Șoneanu, sodal cismar, 50 bani.; Sextil și Septimiu Frățilă (Rășinari), 20 bani.; Ionel Ișan, inv. cul. tip., 20 bani, și Iustin Istrate, inv. maș. tip., 10 bani.; ear următorii, procurând prin secretarul Reun. agricole, sămânțe bune și mai ieftine, au dăruit: Ioan Boș, învățător (Gothatea), Lazar Stoichiță, cassar (Pormbacul inf.), „Societatea de consum” din Pormbacul inf., Petru Iacob, propr. (Crasnarece), Florian Bologa, paroh (Marpod), câte 20 bani.; Vasile Ursu, econ. (Borgo jos), 30 bani.; Nicolae Prața inv. (Bucium-Poeni), 26 bani și Victor Tordășianu, președinte, 10 bani.

Chemare.)*

Implinindu-se în Iunie a. c. 10 ani dela trecerea bacalaureatului în liceul de stat din Sibiu, subemnați — urmând unui obicei tradițional — ne-am hotărât să invităm pe toți iubiiții noștri colegi de-atunci la aniversarea acestui însemnat moment al vieții noastre.

Astfel am fixat ziua convenirii pe 2 Iulie st. n. 1913. Rugăm deci pe toți colegii să-și anunțe participarea lor (pe adresa: Dr. I. Mateiu, Consistor, Sibiu) cel mult până în 15 Iunie st. n. pentru ca să putem lua măsurile de lipsă în vederea acestei serbători.

Sibiu, în 10 Aprilie st. n. 1913.

Dr. Ion Mateiu, m. p. Dr. Pavel Roșca m. p.
Dr. Iuliu Tiszovszky m. p.

Cărți și reviste.

„Misterul poetului”, de Antonio Fogazzaro, cel mai splendid roman al mare-lui scriitor italian, cu renume mondial, în care se zugrăvește într-un mod fermecător iubirea platonice și curată a două suflete, pe cari însuși Dumnezeu are în predestinație, ca să fie unul al celuilalt, a apărut în românește, în traducere făcută de domnul D. Tomescu, redactorul „Luminii literare”, într-o limbă plină de poezie și neaoșă românească. „Misterul poetului” a apărut în editura „Librăriei naționale” S. Bornemisa din Orăștie și se poate comanda pentru suma de cor. 2 franco.

„Volintirii”, de Ion Dragoslav. Sub titlul acesta a apărut un splendid volum de peste 200 pagini, cuprinzând povestirile alese, pline de farmec, ale unuia dintre cei mai de seamă povestitori ai noștri de azi, *Ion Dragoslav*, pe care și publicul ardelean îl cunoaște îndeajuns. În noua sa carte nu află mari conflicte sufletești, ci ascultă par'că un cântec fermecător, pe care nu l-ai auzit de ani de zile, care te mângâie ca o mână scumpă și-ți stoarce din ochi lacrimile pe cari le-ai vărsat în copilărie așa de fără rost. Cartea „Volintirii” a apărut în editura „Librăriei naționale” S. Bornemisa din Orăștie și se poate comanda pentru suma de cor. 1.90 franco.

*) Ziarele românești sunt rugate să reproducă această chemare.

Nr. 1068/1913 pret.

(92) 2-2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de medic în cercul sanitar Polyán, cercul Szerdahely, com. Szeben, prin aceasta public concurs.

În cercul sanitar cu sediul Polyán se țin următoarele comune: Polyán, Rod și Zsinna.

Concurenții, cari doresc se ocupe acest post împreună cu emolumentele statorite în Art. de lege XXXVIII din 1908, cu petițiile instruite cu documentele prescise în § ul 7 din Art. de lege XXXVIII din 1908, documentând ecalificația și serviciul de până acum, să-l înainteze la subscrisul până în ziua de 8 Maiu a. c. la 12 ore.

Cu provocarea la pt. 2 din §. 7 al Art. de lege XXXVIII din 1908 se fac atenți concurenții, că în cercul sanitar al Polyanei, partea cea mai mare a locuitorilor vorbește limba română.

Szerdahely, în 2 Aprilie 1913.

Dr. Bruckner
primprez cercual.

Nr. 290/1913.

(88) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei de clasa II a Ațințiș, în senzul înaltei rezoluțiuni conzistoriale Nr. 2101 Bis. 1913, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post, care este a se ocupa definitiv la 1 Iulie 1913, sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, și anume în suma de 1600 coroane.

Reflecții își vor așterne rugărilor lor concursuale, instruite conform normelor din

vigoare, în termenul indicat, la acest oficiu, și sunt poștiți a se prezenta în parohie, — pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare, — spre a celebra, cânta și face cunoștință cu poporul.

Turda, 18 Martie 1913.

Oficiul protopresbiterial, în conțelegere cu comitetul parohial concertent.

Jovian Murășianu
protopop.

Nr. 310/1913.

(81) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh de clasa I din Poiana Sărată (Sosmező) devenit vacant prin moartea parohului Ioan G. Oltean, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții vor avea a-și înainta rugarea însoțită de documentele recerute subscrisului oficiu protopresbiterial în Bereczk comitatul Háromszék în termenul prefapt, având a se prezenta poporului în biserică, cu prealabila încredințare a protopresbiterului în vre-o Duminecă s'au sârbătoare spre a cânta, predica, eventual liturghii.

Se observă că cel ales va avea a da jumătate din venitele parohiei, vâduvei rămase până aproape de Nașterea Dui anul acesta.

Brețcu, 11 Martie 1913.

În conțelegere cu comitetul parohial, Oficiul protopresbiterial rom. gr. or. Trei scaune.

Constantin Dimian
protopop.

Biblioteca Bunului Păstor,

redactată de Dr. N. Bălan.

Nr. 1.

Taina pocăinții

Studiu pastoral

de

Ioan Hanzu,

preot ort. rom.

Prețul 50 fil. + 5 fil.

Nr. 2.

Clerul și chestia alcoolismului

de

Dr. Augustin Egger,

fost episcop de St. Gallen.

Traducere din limba germană

de

Vasile Oana,

absolvent în teologie.

Prețul 80 fil. + 5 fil.

Nr. 3.

La Centenarul Seminarului Andreian

disertație ținută de profesorul

Dr. Aurel Crăciunescu.

Prețul 50 fil. + 5 fil.

Nr. 4.

Chemarea preoției noastre.

Considerații de actualitate

de mai mulți.

Prețul 70 fil. + 5 fil.

Nr. 5.

Șase predici

pentru Duminecele Postului mare

și

Un cuvânt

pentru ziua Invierii Domnului

de mai mulți.

Prețul 1 cor. + 5 fil.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☚

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,

pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

(46) 65—

Mâncări de post!!!

La băcănia N. ONIȚIU, Sibiu.

Ofer onoratalui public român din loc și jur cele mai alese mâncări pentru postul sfințelor Paști:

Pești marinați în diferite gusturi, heringi baltici și marinați, ruși (muscani) și anguila marinată, icre roșii excelente de Odessa, icre negre, sardine sardele, păstravi de mare, masline mărunte și mari, halva și rahat de Constantinopol, unt de lemn francez și oleu de în curat, țuică veritabilă, rum de Jamaica în 8 calități, ceaiu rusesc de Popoff în 15 calități, prăjituri pentru ceaiu, unsoare de nucă (Cocus), precum și alți articoli de brânză colonialelor și de ale băcăniei în sortiment bogat.

Toate apele minerale cunoscute, în special „Apa de Căciulata”, precum și apa „Hebe” de Sângeorgiu-român toate în calitate excelentă și proaspete cu prețuri moderate.

(73) 10—

Subsemnatul am onoare a atrage binevoitoarea atențiune publicului românesc asupra depositului meu de

piane și pianine

asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici (**Bösendorfer, Ehrbar, Petrof, Stingl** etc.) cu prețuri de 600 — 2000 cor. **Armoniiuri de școală** dela 200 cor. în sus.

Cu distinsă stimă: **T. Popovici,**
profesor de muzică.

(411) 29—

Sibiu, strada Cisnădiei Nrul 7.
(Vis-à-vis de hotelul *Împăratul roman*.)

Am onoare a înștiința onoratal public, că din 15 Martie a. c. voi pune în circulațiune o bere nouă sub marca

„Siebenbürger Urbräu“

(Vechea bere transilvană)

care poate concura cu oricare bere externă și corespunde gustului cel mai distins.

Se află de vânzare în toate birturile și prăvăliile unde se vor vedea placatele mele cu inscripția: „**Siebenbürger Urbräu**”.

Cu stimă: **Rudolf Habermann**
proprietarul fabricii de bere,
Sibiu — Nagyszeben.

(71) 12—20

Siebenbürger
Urbräu

Siebenbürger
Urbräu

REVERENZII!

Premiat:



Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală“ I. PETRASCU

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. —
Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate.

(50) 2—

— Spriginiți industria română. —

Premiat:



Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur.